

POZNAJ PRAWA I WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

- ▶ grant realizowany przez Fundację REYBUDHELP w ramach projektu grantowego „Wzmacniamy Europę SPLOTowymi wartościami” współfinansowanego ze środków Programu Komisji Europejskiej CERV „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027

Dofinansowane przez
Unię Europejską

sieć
splot
wartości

Cz. 3

Prawo do azylu i swoboda przemieszczania się

Karta Praw Podstawowych

Artykuł 45

Swoboda przemieszczania się i pobytu

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich.
2. Swoboda przemieszczania się i pobytu może zostać przyznana, zgodnie z Traktatami, obywatelom państw trzecich przebywającym legalnie na terytorium Państwa Członkowskiego.

„EUROPA BEZ GRANIC”

Przysługujące wszystkim obywatelom UE swobody przemieszczania się oraz pobytu nie są zależne od żadnych ekonomicznych przesłanek i wynikają wyłącznie z tytułu posiadania unijnego obywatelstwa

Ograniczenia swobody przemieszczania się i pobytu obywateli UE

Państwa członkowskie mogą wyłączyć lub ograniczyć możliwość korzystania przez obywateli Unii z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, **za każdym razem, gdy jest to uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego.**

TRAKTAT O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział 2.

Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji

Art. 77. Polityka dotycząca kontroli granicznej, azylu i imigracji

Art. 78. Wspólna polityka w dziedzinie azylu i ochrony

Art. 79. Wspólna polityka imigracyjna

Art. 80. Zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności za politykę dotyczącą kontroli granicznej, azylu i imigracji

Unia rozwija politykę mającą na celu:

- a) zapewnienie braku jakiegokolwiek kontroli osób, niezależnie od ich obywatelstwa, przy przekraczaniu przez nie granic wewnętrznych;
- b) zapewnienie kontroli osób i skutecznego nadzoru przy przekraczaniu granic zewnętrznych;
- c) stopniowe wprowadzanie zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi.

Karta Praw Podstawowych

Artykuł 18

Prawo do azylu

Gwarantuje się prawo do azylu z poszanowaniem zasad Konwencji genewskiej z 28 lipca 1951 roku i Protokołu z 31 stycznia 1967 r. dotyczących statusu uchodźców oraz zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej i Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanych dalej „Traktatami”).

Unia rozwija wspólną politykę imigracyjną

mającą na celu zapewnienie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwach Członkowskich, a także zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi oraz wzmocnione ich zwalczanie.

Nielegalna imigracja z Białorusi do Polski

Aby zapobiec gwałtownemu wzrostowi nielegalnej migracji na granicy z Białorusią zbudowana została w 2022 roku stalowa zaporą o wysokości 5,5 m. Jej uzupełnieniem jest zaporą elektroniczną, czyli system kamer i czujników, który powstał na 206 km tej granicy.

Zaporą na granicy z Białorusią i uruchomienie bariery elektronicznej ograniczyła nielegalną migrację o 60 %.

Od stycznia do połowy września 2023 r. uchodźcy ponad 30 tys. razy pokonali zaporę na granicy z Białorusią, prawie 13 tys. z nich przedostało się do Niemiec.

W roku 2023 na granicy polsko-białoruskiej ujawniono nielegalnych migrantów pochodzących z blisko 50 różnych państw.

Nielegalni imigranci przekraczają również polską granicę ze Słowacją i Czechami.

W 2023 roku w rejonie naszej południowej granicy zatrzymano około 600 cudzoziemców, którzy nie mieli zgody na wjazd do Polski.

Władze tych państw nie wykluczają przywrócenia kontroli granicznych.

**Kontrole graniczne to rozwiązanie ostateczne,
jeśli zawiodą inne środki.**

Wspólny europejski system azylowy obejmuje:

- jednolity status azylu dla obywateli państw trzecich, obowiązujący w całej Unii;
- jednolity status ochrony uzupełniającej dla obywateli państw trzecich, którzy nie uzyskawszy azylu europejskiego, wymagają międzynarodowej ochrony;
- wspólny system tymczasowej ochrony wysiedleńców, na wypadek masowego napływu;
- wspólne procedury przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony uzupełniającej;
- partnerstwo i współpracę z państwami trzecimi w celu zarządzania przepływami osób ubiegających się o azyl lub o ochronę uzupełniającą lub tymczasową.

Kim jest azylant?

Azylant to osoba, która złożyła oficjalny wniosek o udzielenie azylu w innym państwie, ponieważ obawia się, że w ojczyźnie jej życiu zagraża niebezpieczeństwo.

Obecnie obywatele państw trzecich muszą złożyć wniosek o objęcie ochroną w pierwszym kraju UE, do którego przybędą. Złożenie wniosku jest równoznaczne z uzyskaniem przez nich statusu osoby ubiegającej się o azyl (azylanta).

Status uchodźcy lub inną formę ochrony międzynarodowej uzyskują dopiero w następstwie pozytywnej decyzji organów krajowych.

Kim jest uchodźca?

Uchodźca to osoba, która żywi uzasadnione obawy, że w ojczyźnie może być prześladowana z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do konkretnej grupy społecznej i jej status został uznany przez państwo udzielające jej schronienia.

W UE wytyczne dotyczące przyznawania ochrony międzynarodowej osobom, które jej potrzebują, określone zostały w dyrektywie w sprawie kwalifikowania.

W marcu 2022 r. Parlament poparł uruchomienie dyrektywy o ochronie tymczasowej po raz pierwszy od jej wejścia w życie w 2001 r., aby zapewnić natychmiastową ochronę osobom uciekającym z Ukrainy przed wojną.

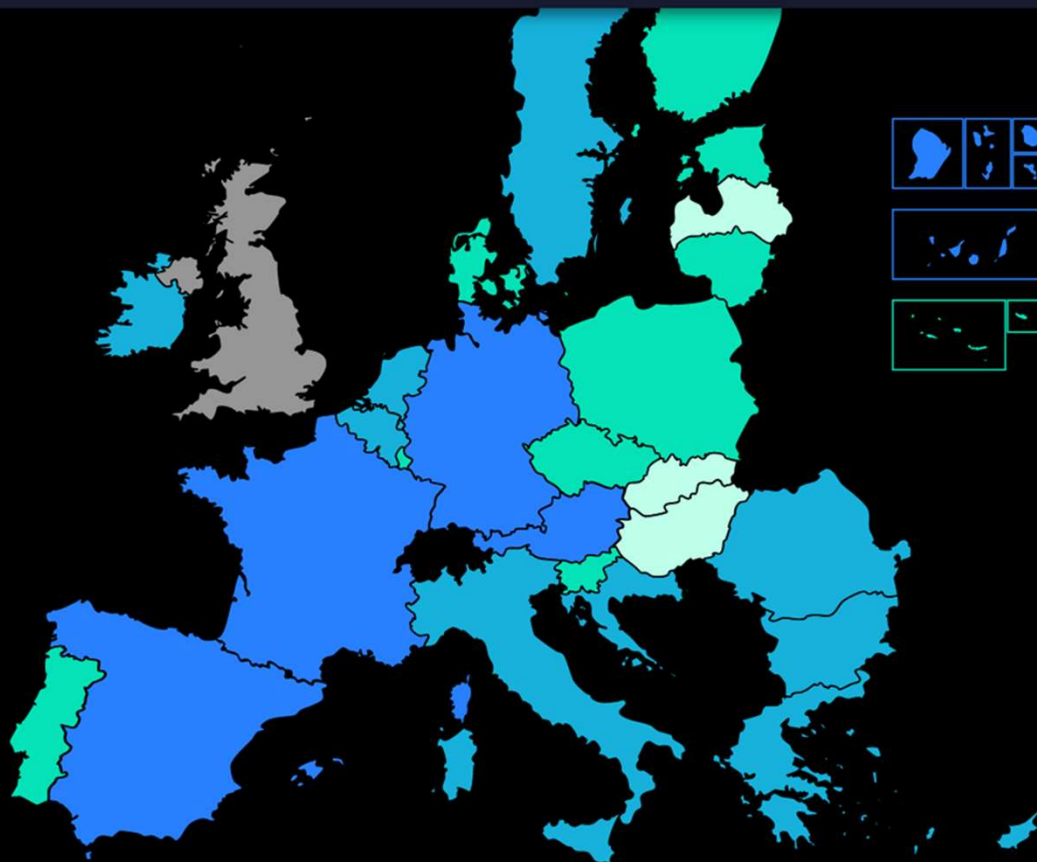
Azyl i migracja w UE

Wnioski o azyl

AZYL I MIGRACJA W UE

2022

Dania	4565
Estonia	2945
Finlandia	5780
Francja	156 455
Grecja	37 375
Hiszpania	117 945
Holandia	37 020
Irlandia	13 660
Litwa	1025
Luksemburg	2460
Łotwa	620
Malta	1320
Niemcy	243 835
Polska	9810
Portugalia	2115
Rumunia	12 355
Słowacja	545
Słowenia	6785
Szwecja	18 605
Węgry	45
Wielka Brytania	Obecnie nie jest to kraj UE
Włochy	84 290

2022
NIEMCY

Ludność

83 797 985

Osoby ubiegające się o azyl*

243 835

2022
FRANCJA

Ludność

67 971 311

Osoby ubiegające się o azyl*

156 455

2022
HISZPANIA

Ludność

47 778 340

Osoby ubiegające się o azyl*

117 945

2022
AUSTRIA

Ludność

9 041 851

Osoby ubiegające się o azyl*

112 245

2022
WŁOCHY

Ludność

58 940 425

Osoby ubiegające się o azyl*

84 290

2022
HOLANDIA

Ludność

17 700 982

Osoby ubiegające się o azyl*

37 020

2022
GRECJA

Ludność

10 426 919

Osoby ubiegające się o azyl*

37 375

2022
SZWECJA

Ludność

10 486 941

Osoby ubiegające się o azyl*

18 605

2022
CZECHY

Ludność

10 672 118

Osoby ubiegające się o azyl*

1685

2022
SŁOWACJA

Ludność

5 431 752

Osoby ubiegające się o azyl*

545

2022
POLSKA

Ludność

36 821 749

Osoby ubiegające się o azyl*

9810

Decyzje o przyznaniu azylu w UE

W 2022 r. w UE złożono prawie milion (965 665) wniosków o azyl, o 52,1% więcej niż w 2021 r.; to najwyższa liczba od 2016 roku. W szczytowym momencie kryzysu migracyjnego w latach 2015-2016, liczba składających wniosek sięgnęła 1 221 690.

Krajem, który zarejestrował najwięcej osób ubiegających się o azyl po raz pierwszy w 2022 r., były Niemcy, gdzie o azyl ubiegało się 24,7% wszystkich osób ubiegających się o azyl po raz pierwszy w UE. Na kolejnych miejscach była Francja (15,6 %), Hiszpania (13,2 %) i Austria (12,1 %).

Syryjczycy, Afgańczycy, Wenezuelczycy i Turcy złożyli najwięcej wniosków o azyl - razem stanowili prawie 40% wszystkich osób ubiegających się o azyl po raz pierwszy.

Kraje UE wydały **pozytywną decyzję** dla łącznie **384 245** wniosków w 2022 r. Około 44% osób otrzymało status uchodźcy, 31% ochronę uzupełniającą i 25% ochronę humanitarną.

Uchodźcy na świecie

Globalna liczba osób uciekających przed prześladowaniami, konfliktami i przemocą osiągnęła 108,4 miliona.
Ok. 40% migrantów na świecie to dzieci.

Państwa przyjmujące największą liczbę uchodźców to Turcja, Iran, Kolumbia, Niemcy i Pakistan.

Wojna w Ukrainie spowodowała nowy napływ migrantów do Europy.

Ukraińcy byli początkowo przyjmowani przez sąsiednie kraje, głównie Polskę, Rumunię, Węgry, Słowację, Czechy i Mołdawię.

Od 4 marca 2022 r., Ukraińcy uciekający przed rosyjską inwazją otrzymują tymczasową ochronę po uruchomieniu przez UE dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

DO ZABACZENIA NA NASTĘPNYM SPOTKANIU

KRYSTYNA ZERA

FUNDACJA REYBUDHELP

www.reybudhelp.org

fundacjareybudhelp@gmail.com

